

Raadsvergadering	20 april 2021
Onderwerp	integraal proces visietrajecten
Registratienummer	2021.10430
Collegevergadering	6 april 2021
Portefeuillehouder	Burgemeester Penn-te Strake
Organisatieonderdeel	BO Ruimte
Behandelend ambtenaar	T Wanroij, van 043-350 4598 tim.van.wanroij@maastricht.nl
Bijlagen	Potloodschets Maastricht 2040
Ter inzage in raadsportefeuille	-

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

Het college vraagt de gemeenteraad om input te geven voor het integraal proces visietrajecten dat moet leiden tot het opleveren van de stadsvisie, economische visie en sociale visie in Q4 2021. Daarbij vormt de stadsvisie het overkoepelende en kaderstellende document voor de uitwerking van de economische visie en de sociale visie. Omdat veel maatschappelijke vraagstukken vragen om een integrale aanpak, worden deze drie visies gelijktijdig ontwikkeld in één integraal proces. Daartoe worden twee stadsdialogen georganiseerd om de drie visies samen vorm te geven met de stad. De Potloodschets Maastricht 2040 vormt hiervoor het inhoudelijke vertrekpunt. De potloodschets is richtinggevend en agenderend en dient als vertrekpunt om het gesprek aan te gaan over welke stad we in 2040 willen zijn.

De gemeenteraad wordt verzocht om input te geven voor de vormgeving van het proces.

Peilpunten

Het college wil de volgende punten graag peilen bij de raad:

1. Heeft de raad aanvullende suggesties ten aanzien van het proces in het algemeen, en voor het gesprek met de stad in het bijzonder (twee stadsdialogen)?

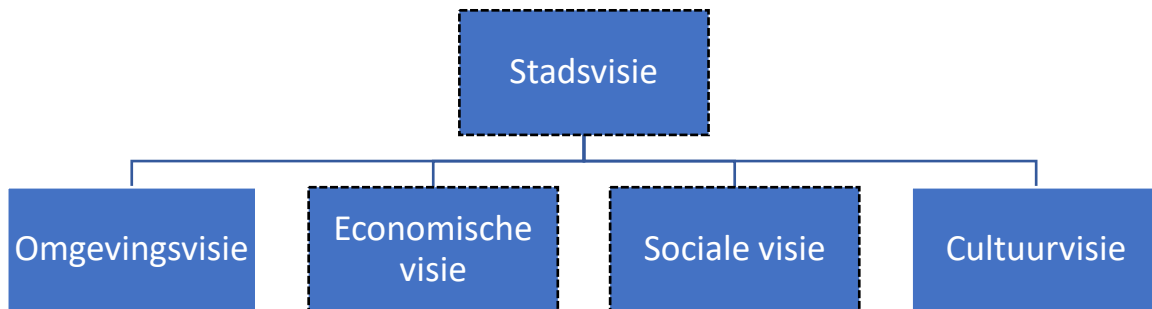
1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

Aanleiding

Maastricht staat voor een aantal grote maatschappelijke uitdagingen die op de lange termijn een groot effect gaan hebben op het leven in en gebruik van de stad. De manier waarop we hier mee om gaan en invulling aan geven, is medebepalend voor de toekomstbestendigheid en aantrekkelijkheid van Maastricht. Juist in tijden van grote onzekerheid en complexiteit is het nodig om richting 2040 een stip op de horizon te zetten, waar we gericht naar toe kunnen werken. Geen blauwdruk die in beton is gegoten, maar wel een gezamenlijk en integraal perspectief voor de lange termijn met heldere doelen en uitgangspunten, op basis waarvan we nu en in de toekomst keuzes kunnen maken op weg richting 2040.

Het langetermijnperspectief van Maastricht bestaat uit vijf visies: de stadsvisie, de economische visie, de sociale visie, de cultuurvisie en de omgevingsvisie. De stadsvisie is overkoepelend en kaderstellend en daarmee leidend voor (de uitwerking van) de andere vier visies. De cultuurvisie en omgevingsvisie zijn recentelijk vastgesteld in respectievelijk 2019 en 2020. De stadsvisie, economische visie en sociale visie zijn toe aan actualisatie, omdat deze niet voldoende antwoord bieden op de maatschappelijke vraagstukken van nu.

We constateren daarbij dat steeds meer maatschappelijke vraagstukken domein overstijgend zijn. Een integrale en samenhangende aanpak is daarom van groot belang, om adequaat om te gaan met de toenemende complexiteit en verwevenheid tussen de verschillende domeinen. Diverse beleidsdilemma's moeten met elkaar in verband worden gebracht. Daarom actualiseren we drie visies gelijktijdig en in samenhang, via één integraal proces.

Figuur 1: schematische weergave vijf visies.

De stadsvisie, economische visie en sociale visie worden geactualiseerd.

Bevoegdheden

De gemeenteraad is bevoegd om de stadsvisie, economische visie en sociale visie vast te stellen. Het college is bevoegd om het proces vorm te geven dat moet leiden tot de drie visies. De wens van het college is om de raad vroegtijdig mee te nemen en op diverse momenten in positie te brengen om mee te denken in de totstandkoming van deze drie visies. Daarom willen we uw raad bij aanvang én gedurende het proces informeren, bevragen en uitnodigen als een van de (vele) deelnemers in dit proces.

2. Gewenste situatie.

Doelstelling

Een integraal, strategisch langetermijnperspectief op de gewenste ontwikkeling van Maastricht richting 2040, bestaande uit vijf visiedocumenten te weten: stadsvisie, omgevingsvisie, economische visie, sociale visie en cultuurvisie. Tezamen vormen zij het langetermijnperspectief voor de stad van waaruit overige beleidsproducten, projecten en maatregelen van de gemeente Maastricht kunnen worden vormgegeven en uitgevoerd. De stadsvisie is daarbij leidend voor de keuzes en uitwerking in de vier overige visies.

Procesaanpak

Stap 1: opleveren procesvoorstel en potloodschets

Het integraal proces visietrajecten start met het opleveren van een uitgewerkt procesvoorstel en een Potloodschets Maastricht 2040. Deze twee producten vormen het procesmatige en inhoudelijke vertrekpunt voor het integraal proces visietrajecten. De resultaten uit de rapportage over de

langetermijneffecten van corona zijn in de potloodschets meegenomen. De potloodschets is richtinggevend en agenderend en dient als vertrekpunt om het gesprek aan te gaan over welke stad we in 2040 willen zijn. Naast een richtinggevend perspectief worden vragen en dilemma's benoemd. Tijdens het proces wordt duidelijk of de potloodschets wel of geen goede basis is voor de stadsvisie en de uitwerking in de economische en sociale visie. Daarom vragen we in deze fase geen inhoudelijk standpunt van uw raad over de potloodschets.

Stap 2: dialoog- en participatieproces & inhoudelijke uitwerking

Vervolgens wordt gestart met één centraal georganiseerd participatieproces, vanuit een samenhangend participatie- en communicatieplan. Dat doen we aan de hand van twee 'stadsdialogen', waarbij elke dialoog anders inhoudelijk wordt ingevuld. De potloodschets vormt hiervoor het inhoudelijke vertrekpunt. In deze dialoog met de stad wordt ook gesproken over de langetermijneffecten van corona.

De 1^e stadsdialoog gaat over 'dromen'. De 2^e stadsdialoog gaat over 'verdiepen en uitwerken'.

Tijdens de stadsdialogen staan vier doelen centraal:

- *Reageren* op de voorgenomen ontwikkelrichting uit de potloodschets.
- *Aanvullen* van onderwerpen die gemist worden in de potloodschets.
- *Discussiëren* over de benoemde onderwerpen, vragen en/of dilemma's.
- *Uitwerken* van mogelijke oplossingsrichtingen.

Elke stadsdialoog wordt afgerond met een concreet tussenproduct. Deze vormen als het ware de 'bijdragen van de stad' in dit visievormingsproces. Parallel hieraan worden ook inhoudelijke uitwerking van deze visies (thematisch) intern opgepakt, waarbij de potloodschets als inhoudelijk vertrekpunt geldt.

Stap 3: opleveren van de drie visies

Op basis van de potloodschets, de opbrengst uit de stadsdialogen en de inhoudelijke uitwerking worden in Q4 2021 drie visies opgeleverd: de stadsvisie, sociale visie en economische visie. Het streven is om deze drie visies als één samenhangend geheel aan de raad voor te leggen, zodat de integraliteit en samenhang wordt geborgd.

Uitgangspunten dialoog- en participatieproces

1. *Kwaliteit boven kwantiteit.* We gaan niet voor véél participatiemomenten en mogelijkheden, maar voor twee goede en diepgaande momenten en mogelijkheden: de stadsdialogen.
2. *Iedereen kan meedoen, geen maatwerk, geen uitzondering.* Alle inwoners en organisaties van Maastricht zijn welkom om mee te doen. Iedere partij levert input via deze twee stadsdialogen. We organiseren tijdens het ontwikkelingsproces geen aparte momenten voor aparte groepen. Uiteraard vindt de besluitvorming van de visies plaats via de reguliere besluitvormingsprocedure met de raad (stadsronde, raadsronde, raadsvergadering).
3. *Helderheid en verwachtingsmanagement.* We communiceren tijdig en open over het feit dat participatie tijdens het ontwikkelingsproces zich beperkt tot twee stadsdialogen. We communiceren tijdens het proces zorgvuldig welke stappen we zetten en wanneer mensen mee kunnen doen. Deelnemers worden tijdig uitgenodigd via verschillende kanalen. Daarbij communiceren we continu dat we luisteren naar alle deelnemers in het proces maar dat niet alle input automatisch kan worden overgenomen in de visies.
4. *Integraal.* Het participatieproces sluit aan op de beleving van onze inwoner. We praten over de toekomst van Maastricht richting 2040. Daarbij communiceren we dat we samen met de stad willen werken aan een nieuwe stadsvisie (hoofdboodschap) en daarbij ook de uitwerking van de economische en sociale visie meenemen. De resultaten uit de stadsdialogen vertalen we naar onze visies. We communiceren over thema's, niet over beleidsvelden.

3. Argumenten.

Over de inhoud

De stadsvisie, economische visie en sociale visie zijn toe aan actualisatie omdat de huidige visies zijn verouderd en geen adequaat antwoord geven op de maatschappelijke vraagstukken van nu. Door een gezamenlijk proces te organiseren, versterken we de integraliteit van en samenhang tussen de diverse visies. Zo voorkomen we dat er beleidsconflicten ontstaan tussen de verschillende eindproducten.

Over het proces

We kiezen bewust voor een gezamenlijk proces dat leidt tot drie visies. Het is niet wenselijk om verschillende, parallelle processen te organiseren met de stad waarin wordt nagedacht en gesproken

over de toekomst van Maastricht. Dit leidt tot verwarring bij betrokken inwoners en partijen. Bovendien zou dat een meer sectorale benadering van de totstandkoming van de visies zijn, terwijl de maatschappelijke vraagstukken van nu om een integrale benadering vragen.

Door een dialoog- en participatieproces te organiseren op basis van twee stadsdialogen, is het mogelijk om de visies op te leveren in Q4 2021 zoals eerder toegezegd aan de raad. Op deze manier brengen we bovendien verschillende perspectieven, belangen en kennis in beeld die de visies inhoudelijk kunnen verrijken en leiden tot meer draagvlak voor de eindproducten.

4. Alternatieven.

Over de inhoud

Een alternatief is om de visies niet te actualiseren. Nadeel hiervan is dat de stad geen actueel strategisch beleidskader heeft en daarmee geen adequaat antwoord op de maatschappelijke vraagstukken op de lange termijn. Een ander alternatief is om eerst de stadsvisie te actualiseren en daarna pas de economische en sociale visie. Nadeel hiervan is dat we meerdere dialoog- en participatieprocessen moeten organiseren en langere tijd geen nadere (concretere) uitwerking hebben van de sociale en economische vraagstukken op basis van de stadsvisie.

Over het proces

Een eerste alternatief is om geen dialoog- en participatieproces te organiseren. Nadeel hiervan is dat er minder draagvlak zal zijn in de stad en een minder compleet beeld van de verschillende perspectieven en belangen worden meegenomen. Een tweede alternatief is om het dialoog- en participatieproces anders te organiseren. Nadeel hiervan is vertraging in de uitvoering omdat dit opnieuw moet worden vormgegeven met mogelijke negatieve gevolgen voor planning en budget. Een derde alternatief is om meer dialoog- en participatiemomenten te organiseren. Nadeel hiervan is dat dit niet past binnen de bestaande planning en capaciteit met mogelijke negatieve gevolgen voor planning en budget.

5. Financiën.

Het opstellen van de drie visies wordt met de huidige capaciteit gerealiseerd en binnen de ter beschikking gestelde middelen voor de betreffende visies. De inhoudelijke vraagstukken, ambities en maatregelen die worden voorgesteld in de definitieve eindproducten kunnen wel een effect op de toekomstige budgetten en investeringsgeldten.

6. Vervolg.

Na deze peiling wordt het dialoog- en participatieproces verder uitgewerkt. Parallel hieraan wordt gewerkt aan de ontwikkeling van de drie visies. Voorstel is om de drie visies gelijktijdig in Q4 2021 voor te leggen aan de gemeenteraad. Op deze wijze wordt de onderlinge samenhang optimaal zichtbaar met als doel een integraal, strategisch en langetermijnperspectief voor de ontwikkeling van Maastricht richting 2040.

Mijlpaal	Datum
Procesvoorstel en potloodschets (collegebesluit)	6 april 2021
Peilingvoorstel (gemeenteraad)	20 april 2021
1 ^e stadsdialoog: 'dromen'	Juni 2021
2 ^e stadsdialoog: 'verdiepen en uitwerken'	September 2021
Besluitvorming stadsvisie, economische visie en sociale visie	December 2021

7. Participatie

Het dialoog- en participatieproces met de stad start in juni 2021, waarbij de input van de raad naar aanleiding van dit peilingvoorstel wordt meegenomen in de uitwerking van de twee stadsdialogen. De Potloodschets Maastricht 2040 geldt als inhoudelijk vertrekpunt voor de dialoog met de stad. Deze potloodschets is ontwikkeld door de strategen van het ambtelijk apparaat, waar alle relevante beleidsdisciplines in vertegenwoordigd zijn. Daarnaast is de notitie aangescherpt na reacties vanuit het directieteam en het MT Strategisch Beleid en Ontwikkeling.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris a.i.,

De Burgemeester,

W.G.H.M. Rutten

J.M. Penn-te Strake